

= Velja po pošti: =

za celo leto naprej K 26-
za pol leta > 13-
za četrtek > 6-50
za en mesec > 2-20
za Nemčijo celično 29-
za ostalo inozemstvo 35-

= V upravnosti: =

za celo leto naprej K 22-40
za pol leta > 11-20
za četrtek > 5-80
za en mesec > 1-90
za pošiljanje na dom 20 v. na
mesec — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Upravnštvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 5.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravnškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Pred novimi volitvami v belgijsko zbornico.

Louvain, 2. marca 1910.

Zadnje mesece stojimo pod vtisom bližnjih se volitev, ki bodo odločile o usodi polovice dežel. Kakor katoličani, tako so tudi liberalci in socialisti v skrbah in zadregah. Katoličani odločujejo samo s štirimi glasovi večine v zbornici, izgubiti jim je treba samo tri mandate in petindvajsetletne katoličke vlade je konec. To se utegne zgoditi, ker je zadnji čas število katoličkih poslancev od volitev do volitev skoraj pravilno padalo, in je tudi umetno. Pred petindvajsetimi leti je katolička zavest vsled nasilja liberalne zakonodaje izbruhiila kot ogenj, sedaj pa pojenuje in peša. Katoličani sami so pripravljeni na poraz, ker bi vendarle ne bil prevelika nesreča. Liberalno-socialistična zveza je tako nestalna in negotova, ker je ne veže nič drugega kot boj klerikalizmu, da katoličani ne bodo nikakor prenehali igrati važno, če ne najvažnejšo vlogo v palači ulice de la Loi. Liberalci so vse prej kot demokratični ter se odločno drže ustave, medtem ko so socialisti očiti republikanci. Ko je ob smrti kralja Leopolda II. bruseljski župan sklical sejo mestnega sveta, da izrazi sožalje umrlemu in udanost novemu kralju, se je socialistični zastopnik izjavil čisto kratko in jasno: »Le roi est mort, vive la République!«

A še iz drugega razloga mnogi katoličani naravnost žele liberalcem in socialistom uspeha pri volitvah. Sedanjih vlad se mora sicer priznati, da je veliko storila za materialno dobro dežele, toda v zakonodaji se ni nikakor izkazala. Tako je na pr. šolski zakon postal tudi pod njo katoličanom skrajno krivičen. Državni učni zavodi so brez izjeme areligiozni, to je antireligiozni. Pouk krščanskega nauka je neobligatorij, ves drugi pouk brezbarven, in kak je ta pouk, več vsakdo. Katolički škofovi so morali, ko je prejšnja liberalna večina izdelala ta zakon, vernikom zbraniti pošiljati otroke v državne šole, kar je dobro ljudstvo tudi storilo. Škofovi so ustanovili sami vseposodljudske in srednje katoličke šole, katere morajo z miločino in težkimi žrtvami vzdrževati, katoličko vseučilišče v Louvainu pa živi tudi le od dobrih rok. To je za ljudstvo silno težko bre-

me. Katoličan valonske provincije, Namur, mora na primer, ako hoče dati sinu katoličko izobrazbo, plačevati svoj davek za štiri vseučilišča: Dve državni v Liégen in Gaudu, svobodno, prostozidarsko v Bruslju, katero liberalna večina provincije Namur prostovoljno podpira iz žepov davkokapljevalcev, ter slednjič za katoličko vseučilišče v Louvainu, kjer mu sin v resnici študira. In katolička večina v zbornici ni dosedaj storila še ničesar, da to zlo odpravi! Res se dajejo katoličkim šolam, ki imajo določeno število učencev in izprashanih učnih moči, državne podpore — a zakon je postal z vso svojo krivnostjo! Sedaj se katoličani sami grabijo za glavo in izprašujejo: kako je to mogoče? A nihče ne ve odgovora. Zato bo boj za obstanek in zmago dal katoličnom novega političnega življenja in trpka skušnja poraza jih bo izučila, kako je treba rabiti moč, ko jo zopet dobe. — Ravno tako je bila državno-zborska večina preboječa in prepočasna z drugimi reformami. V ministrstvih in višjih uradih bruseljskih sede skoro izključno liberalci, ki smatrajo mehkejše sedeže za svoje posestno stanje še izza časa liberalne večine. Katoličani so jih pustili in prazne službe polnili danovo z liberalci. Neverjetna politična krotkost, a resnična. Zato je katolička inteligencija že močno disgnistrirana in skepična.

Najnevarnejši kamen za sedanjo vlado je pa flamsko vprašanje, in ob njem se bo spodteknila prej ali slej, ako ne izpremeni sedanje politike. Flamci tvorijo v kraljestvu večino, a so sedaj popolnoma v ozadju. Razen treh zastopnikov govore v državni zbornici vsi poslanci francoski, umrli kralj flamski niti znali ni. (Albert I. je v tem oziru boljši) vsa najvišja mesta so zasedena s Francozi, srednji in vseučiliščni pouk se vrši le v francoščini. Toda v novejšem času se je začela tudi med Flamci buditi narodna zavest, in če ne bodo katolički Francozi pokazali več spravljivosti, utegnejo narodna nasprotja močno oslabiti katoličko politično stranko. Kar Flamci najglasnejše zahtevajo, je pouk v materinem jeziku. Tu ni nobenih tehničnih težav, na katere se je avstrijska vlada tako dolgo sklicevala, ko so Slovenci zahtevali slovenske srednje šole, ker Flamcem stoji za hrbotom Holandija, ki ima isti slovenški jezik; učnih knjig in učnih moči bi torej bilo takoj dovolj na razpolago. Toda težava je drugod. Škofovi, ki odločujejo o usodi svobodnih (katoličkih) šol, na čelu jim kardinal Mercier, se

boje, da bo trpela enotnost stranke, ako se pokažejo v njej še različna narodnostna stremljenja, ter da jim usahne mnogo dohodkov, ako vpeljejo flamščino kot učni jezik; denarna in krvna katolička aristokracija je namreč francoska ali pofrancosena ter hoče imeti tudi odločajočo besedo, ako plačuje za katoličke šole. Kljub temu ni nobenega dvoma, da se bo položaj izpremenil, ko prodre narodna zavest, ki je sedaj živa le v mlajšem naraščaju, tudi v širje flamske sloje; a dokler se to ne zgodi, bo katolička stranka doživel morda še marsikatero krizo, ker narod, ki je v obupu, ne izbira zmirom najrazumnejše politike, zlasti pa se je bat, da je ne bodo izbrali Flamci, ker vidijo, da so skoro oni edini, ki tvorijo katoličko stranko, in da se jim to slabo plačuje.

Katolički Belgiji so glede gospodarske organizacije dosegli ideal, v kolikor je sploh dosegelj. To je tudi najboljša nada za bodočnost in moč gospodarske organizacije, dasi je popolnoma nepolitična, bo znala premagati tudi politične bolezni. In zdi se, da te neizbežno čakajo katoličko belgijsko stranko. Ona je namreč po svojem načljuvajujočem (Konservativna in ustavna stranka) in zlasti po svojem delu v pretežni večini premočno demokratična. Tu vlada še vedno pluralna volivna pravica, in ko so socialisti sprejeli v zbornici novega kralja s klicem: »Živela enaka volivna pravica!« — je to zvenelo v ušesih konservativcev kakor anarhija. Tista fraza, da ljudstvo ne zna in ne more vladati države, se ponavlja v katoličkih krogih neprestano; a če tudi kdo misli, da enaka in splošna volivna pravica še ni vrhunec pravičnosti, nerazumljivo mu mora biti stališče enega dela katoličke stranke pri razpravi o novem vojaškem zakonu. Še pred par meseci so se mogli namreč v Belgiji premožni sinovi odpustiti od triletnih, oziroma štiriletnih vojaških služb s 1600 franki; tedaj je vlada predložila nov vojaški zakon, po katerem bi bila nadomestna vojaška služba odpravljena, a je morala iskati liberalnih in socialističnih glasov, da je v zbornici proti lastnim somišljenikom prodrila.

Razdor, ki ga je povzročila v stranki vojaška predloga, je sedaj pozabljen, in stranka bo ob volitvah nastopila enotno. Pripravljena je na zmago, a tudi poraza se ne boji. Katolička zavest je sedaj že premočna, da bi ne zavladala v zbornici nanovo, četudi še čez leta, zlasti ker čudna liberalno-socialistična večina ne bi mogla dolgo

vzdržati politično izšolanje opozicije. Katolička stranka pa je izšolana in bližnja bodočnost jo bo obogatila za novo izkušnjo, naj se že volitve končajo tako ali tako.

Fr. Bregar.

Novi vinski davek.

Proti temu bremenu, ki ga hoče naložiti finančni minister Bilinski avstrijskemu vinogradništvu, se z vso silo upirajo prizadeti krogi vseh naših vinorodnih krovovin, in sicer ne samo producenti, ampak tudi vinski trgovci in gostilničarji in v njih imenu trgovske in obrtne zbornice.

Nižjeavstrijski poslanci Mayer in drugi so sklicali v nedeljo 6. t. m. velikanski shod vinogradnikov v Zofijino dvorano na Dunaju, da glasno protestuje proti nameravani nakani na žeppe itak vsled trte uši, vinske krize in drugih težav močno zadetega vinogradništva. Zbral se je res okrog 6 tisoč vinogradnikov, vinskih trgovcev itd. Prišlo je tudi lepo število državnih in deželnih poslancev vseh vinorodnih pokrajin, med njimi tudi slovenskih iz Stajerske in Kranjskega. Udeležil se je shoda celo zastopnik nižjeavstrijske trgovske in obrtne zbornice.

Zborovanje imponantnega shoda je vodil sklicatelj poslanec Mayer, ki je izrazil upanje, da se bo posrečilo vladno predlogo o vinskem davku v državnem zboru vreči.

O zakonskem predlogu samem je poročal nižjeavstrijski vinarski ravnatelj Reckendorfer. Pojasnjeval je točko za točko, kako brezmiselno je ta davčni načrt sestavljen in kako bo škodoval na same vinogradnikom, na katere se bo davek odvalil, ampak tudi vinskih trgovcev, gostilničarjev itd. Sibal je ta davčni načrt na za finančne kroge uprav uničevalen način, in pozival vse prizadete kroge in posiance upreti se proti temu načrtu z vso silo.

Sprejela se je končno enoglasno rezoluciju, v kateri se protestuje proti vinskemu davčnemu načrtu in vado pozivlja, naj ta načrt, ki bi za slučaj, da se v državnem zboru sprejme, uniči avstrijsko vinogradništvo in eksistenco tisočerih kmetskih družin, brez pogojno umakne; pričakuje se dalje, da bodo poslanci vinorodnih krajov v vsemi postavno dopustnimi sredstvi ta davček preprečili in upa, da bodo tudi ostali kmečki poslanci solidarno nastopili proti tej davčni predlogi.

Shod se je potem dostenjno in mirno razšel. Velikanska udeležba pa je pri-

LISTEK.

Pozabljenu.

Spisal Iv. Baloh.

Lani je bila izredno mila zima. Koncem decembra še ni bilo snega, in na prisotnih krajih so se že rumene trobentice skromno kazale iz zemlje. Stal sem ob cerkvenem zidu in trgal trobentice. Tam ob zvoniku je bil vzdelen spomenik v cerkveni zid in nanj so mi nehotě padle oči. Spomenik je bil skromen, nekdaj zlate črke so izgubile svoj lesk in komaj so se mogle čitati posamezne besede. Na priprostem kamnu je bilo zapisano z velikimi črkami: Tu počiva gospod N. N., pet let duhovni pasti v fari. Spodaj je napis neznani pesnik nekaj vezanih besedij, izmed katerih sem mogel brati le sledeče: Z zvonim prepeval, v družbi z njim prijetje razveseljeval — — naprej ni bilo mogoče čitati. Ko so cerkev zunaj vnovič pobelili, je omet padel na spomenik in apno je razjedlo posamezne črke. Dež in sneg sta tudi pripomogla, da je bil napis nečitljiv. Le letnica spominjajo se je še poznala. Bilo je komaj dejstvo let, odkar je bil kamen postavljen.

Pred spomenikom je bil grob, le nekoliko še vzvišen nad zemljo, preraščen s travo. Na drugih grobovih so se še poznali ostanki sveč, tukaj ni bilo ničesar; trava je bujno rastla kot na brazdah zapuščenih solnčnih gor... .

Postal sem ob tem spomeniku in v duhu je šlo mimo mene sledeče življenje.

Bilo je koncem vročega meseca junija. Prišla je iz mesta v domača vas, da pride v četrtek zvečer z vlakom gospod novomašnik. Ko se je to zvedelo po njegovi rodni vasi, tedaj je nastalo splošno veselje. Pozabili so na posamezna nasprotsta med seboj, le eno so hoteli, da domača vas dostačno sprejme gospoda, prvega novomašnika. Fantje so postavili krasen slavolok s pomenljivim napisom, dekleta so napolnili vencev, delale so cele noči, samo da bi se postavila rodna vas in da bi tujci, ki bodo šli skozi vas, videli, kako zelo spoštuje ljudstvo svojega rojaka. Izbrali so najlepšega in najbolj nadarenega otroka cele vasi, da bi s cvetličami v roki pozdravil domačina — novomašnika. Prišel je večer. Zažarelo je po celu vasi, ko se je bližala deveta ura. Nestrpno je čakalo ljudstvo, nobeden ni ostal doma; vsi so hoteli videti novomašnika. Zvezde so na nebuh žarele; tajanstveni mir je vladal povsodi, le

valovi domačega potoka so hiteli komači slišno skozi vas naprej. Tedaj se nenadoma zasliši ropot vozov, udarci konjskih kopit. Že gredo, — se zasliši med množico, in nek nemir se loti zbranega ljudstva. Pred slavolokom vozovi obstoję. Tolikega in takega sprejema novomašnik ni pričakoval. Presenečen, bled stopi med svoje rojake. Neka resnost je šla čez njegov obraz. Ko je videl pred seboj nedolžnega otroka, ki ga je v imenu ljudstva pozdravljali ter mu ponudil kito cveti, tedaj mu je srce strepetalo in komaj je našel besedij, da se je kratko in dostočno zahvalil. Tam zadaj pa je stala njegova mati — in vsa presenečenja si brisala mokre oči...

Prišla je nedelja. Polnodoneči farni zvon je njega prvega zjutraj zbulil k najlepšemu dnevu njegovega življenja. Kako se vrši novomašniški praznik, je itak znano. Le dvakrat je bilo ginjeno njegovo srce. Ko je stopal s sopkom v roki čez cerkveni prag, čez katerega je tolkrikat priskakljal kot majhen otrok v brezskrbni mladost, tedaj so zadoneli dol s kora večnoljepi in vedno ganljivi akordi Rihardeve pesmi o novomašniku, — tedaj mu je na tresočo se roko v cvetlični šopek padla prva solza, in ko je na leci omejil govornik, da bi bila slovesnost še

večja in veselje še popolnejše, če bi bil še njegov oče živ, tedaj je pa padla še večja na njegov zlat mašniški plasč. — Minulo je vse!

Svatje so se razšli, venci so se posušili, mlaje so podrli. Le v podružni cerkvici, kjer so bile popoldan litanijske, je ostalo še nekaj suhih papirnatih cvetic v trajen spomin, da nove maše zopet ne bo morda dolgo, dolgo let. —

Trežko je čakal poziva na svojo prvo službo. In prišel je. Kraj, kamor je bil poklican, mu je bil popolnoma neznan. Vesel je pa bil, da bo vendar enkrat samostojen in da bo seboj vzel svojo mater, ki bo brezskrbno živel poleg svojega sina na starata leta. Imela je po svojem možu, ki je živel v cesarski službi, malo pokojnino in vedela je, da bo odslej naprej preskrbljena. Z velikim veseljem lotil se je gospod duhovnopastirskega dela. Ljudstvo se je takoj prikupil in vse ga je ljubilo zavoljo izredne njegove prijaznosti in skromnosti. Njegova mati ni imela še nikoli tako prijetnega življenja, kakor sedaj. Hitro so pretekla tri leta. Tedaj se je pripetilo, da je nagloma umrl njegov predstojnik. To mu je pripravilo veliko sitnosti in skrbi. Toda upal je z božjo pomočjo, da bo vse srečno premagal. Mesto dolgo ni bilo zasedeno. Ves ta cas je opravljal trojno božjo službo

ča, kako živo bi občutili prizadeti krog novo neznošno breme. Upajmo, da se posreči nakano Bilinskega v državnem zboru zavreči, če bodo vsi kmečki poslanci na krovu.

Državni zbor.

V sredo ima konferenco parlamentarno komisijo »Slovenske Unije«. Ker se udeleži konference tudi parlamentarna komisija »Poljskega kola«, pričakujemo z največjo napetostjo, kakšno takto da sprejme »Slovenska Unija«. Nas kot navdušene Slovane nad vse veseli, ker se Slovani vedno bolj približujejo.

Spominjam se še lanskega hudega boja v državnem zboru, ko so se pred vsem naši poslanci, na čelu jim dr. Sustič, borili za pravice bosenskega kmata, ki so ga hoteli izročiti Mažarom. Naj bi ne bili takrat naši poslanci nastopili tako, kakor so, bi danes že mažarski jud Lanzcy odiral ubogo bosensko hercegovsko rajo. Zdaj s cesarskim pismom bo pa imela važno odvezo bosensko-hercegovskega kmata bosensko-herc. vlada sama v rokah. Sicer je odveza bosenskega kmata neobvezna, prepričena proti kmetovi voiji, a kljub temu in kljub pomanjkljivosti je rešitev vprašanja o odvezi bosensko-hercegovske raje ugodnejše rešeno, kakor če bi se bila uveljavila Lancyjeva oderuška banka.

»Nemško narodna korespondenca« javlja, da se prične Bienerth v sredo zopet pogajati z voditelji velikih strank. Pogajanja bodo meritorna in ne več obvezna. Gre se za rešitev delovnega programa za daljšo dobo in za ustavitev zanesljive delovne večine. Vlada hoče skupen razgovor Nemcev in Čehov z ozirom na narodne predloge in glede na češki deželnini zbor. Po konferenčah se izroči narodne predloge odsek, nato pa imenuje vlada oba ministra rojaka v znak, da so se Nemci in Čehi nekoliko približali. Tako nato prične vlada akcijo za delozmožnost češkega deželnega zbora.

Schreiner je v nedeljo govoril v Tišinu. Šlo se je za neko vodovodno zadevo, a Schreiner je zavezil maševalnega konja. Rekel je med drugim: »Ločil sem se iz kronskega sveta, a v trenutku, ko se je to zgodilo, je vsak lahko znal, da svojega delovanja ne bom opustil. Vse svoje sile hočem posvetiti narodnemu in gospodarskemu delu, ker to rad delam in tudi, da tistim, ki so delali na moje strmolagljjenje, počažem, da se mene nikdar in nikoli ne bodo popolnoma iznibili. Češki listi naglašajo, da je mislil lopniti Schreiner gosposko zborničnega člena Baerneitherja in Eppingerja kakor tudi deželnega odbornika dr. Urbana.

Finančni minister Bilinski predloži zbornici predlog, da se mu dovoli najeti posojilo 181,740.000 K. S to vsoto hoče popolniti vsled vojaških priprav ob anekciji Bosne in Hercegovine izpraznjene državne blagajne.

Ljubljansko mestno gospodarstvo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane. Št. 118/pr. V Ljubljani, dné 27. februarja 1910. Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani. Sklicuje

vsak Gospodov dan in na njegovih ramah je slonelo vse delo. To je močno vplivalo na njegovo zdravje. Toda kar je veliko bolj zagrenilo njegovo življenje, je bilo to, da je imel v tem kraju, ki se mu je izpočetka takoj priljubil, naenkrat toliko nasprotnikov. Ljudje, katerim je toliko dobro izkazal, so mu naenkrat začeli kljubovati in mu greziti življenje. Kar je storil, vse je bilo po mnenju mogočnežev v domači fari napačno. Zato si je želel proč, drugam od tega nehvaležnega ljudstva — tako je dejal sam pri sebi. Priložnost je prišla kmalu. Njegov novi predstojnik je prišel — in zdaj je prosil za drug kraj. Uslišan je bil. Ko se je izvedelo, da odide, tedaj je na eni strani zavladala žalost, na drugi tih zadovoljnost. Velika večina dobro mislečega ljudstva je vendar občivala njegov odsod. Ko se je poslavljalo od njih, ni o tem na leci omenil skoro besede. Le ko je dejal, da stoji danes zadnjikrat na tem svetem prostoru, je nastalo tih občutje po cerkvi. Šel je na tihem, ne da bi ljudje vedeli kedaj, ker ni hotel razburjati sebe in poslušati neodkritosrčnih besedij.

Prišel je v drug, lep kraj. Kmalu za njim pa njegova mati. Bil je popolnoma samostojen. Kraj je bil prijaznejši, ljudstvo dobro, in ker ljudje že dolgo let niso imeli mlade, delavne mo-

se na § 19. zakona z dné 17. decembra 1862, drž. zak. št. 6 ex 1863, prosim glede na članek, priobčen pod naslovom »Ljubljansko mestno gospodarstvo« v 46. številki »Slovenca« z dné 26. t. m., da blagovolite priobčiti ta-le uradni popravek: Ni res, da je proračunjena za mestni dekliški licej v Ljubljani svota 48.930 K; res pa je, da tej potreščini nasproti stoji pokritje 30.540 K in da je potem takem v resnici v proračunu le 18.390 K. Ni res, da je mestna posredovalnica za službe in stanovanja vse kaj druga, nego litra in moderna; res pa je, da je ta posredovalnica urejena po ravnoistih modernih načilih, kakor druge javne posredovalnice v državi in da posluje ravnotako hitro, kakor druge. Ni res, da človek zahteva nega delavca dobi čez jedno leto; res pa je, da mestna posredovalnica povpraševanja po delavcih rešuje takoj in res je tudi, da ne more biti njeni krivda, ako jednega ali druga pripomorecev povprašujoča stranka ne sprejme v delo. — Ni res, da je nekdo dobil službico v posredovalnici po znani knjigovežki stavki; res pa je, da se je ta služba oddala brez ozira na kako stavko in res je tudi, da mestni magistrat doslej ni imel povoda obžalovati, da je vodstvo mestne posredovalnice za delo in stanovanja izročil sedanjemu voditelju. — Ni res, da delo pri magistratu dobi le tisti, ki se izkaže kot patentiranega liberalca, pristnega strankarja; res pa je, da velja pri magistratu načelo, razpisavati dela ter jih oddajati najnižjem ponudniku. — Ni res, da se »inženirja, ki naj napravi načrte za novo tržnico, ne pusti nikamor in da naj le hitro napravi načrte, seveda najmodernejše, storiti kakor vē in zna in če konečno ne bo drugače, strese najkar iz rokava«; res pa je, da so se načrti za tržnico po temeljnih predstudijsih tehničnih in tržnih organov mestnega magistrata že davno izgotovili. Res je zatorej tudi, da sedaj nikomur ni potreba zanje načrte izdelovati, ker so le-ti že gotovi in se bode na njih podlagi, — ako temu pritrdi občinski svet, — razpisala stavba. — Ni res, da bi se okrepljevanju fundamentov za državno obrtno šolo mestna občina bila mogla izogniti, ako bi bila poiskala svet z boljšim fundamentom; res pa je, da je stavbišče na Mirji mestni občini predpisalo ministrstvo; res je zatorej, da mestna občina niti upravičena ni bila, iskati kakega drugega stavišča. Konečno ni res, da se bo za okrepljenje fundamentov porabilo približno 7000 kubičnih metrov; res pa je, da se za okrepljenje fundamentov porabi samo 1768-36 m³ betona. — Župan: Iv. Hribar.

MAŽARI SE TRESEJO STRAHU.

Na kako lončeni podlagi temelji mažarska premoč v kronovinah krone sv. Štefana, nam kaže govor, ki ga je govoril grof Tisza ob ustanovitvi narodne delavske stranke v Szegedinu. Sicer so metalni na Tiszo gnila jajca, ko se je peljal v mesto, a govoril je pa mož le, in sicer precej odkritosrčno pod vtišom gnilih jajc. Povedal je, da se zavzema za skupno banko s stališča, da ostane monarhija velesila in pa z dinstičnih razlogov. Delati hoče, da se ljudstvo spravi iz močvirja. Nato je pa govoril o narodnem vprašanju. Povedal je znano resnico, da so pomagali svoj čas Mažari dvigniti nemštvu v Avstriji na sedlo. Nato je pa vzdihnil: »Kje

či, so se oklenili novega gospoda z vsem žarom svoje verne duše. Na poprejšnje mesto je kmalu pozabil, pozabil tudi na bridke ure, pa tudi ondotno ljudstvo ga je pozabilo.

Hiro je poteklo pet let. Marsikaj lepega, novega je napravil. Ljudstvo mu je bilo udano, ker je videlo, kako se lepša domača cerkev, zato je za nje no lepoto rado žrtvovalo.

Prišla je pomlad. Vlažno vreme dolge zime, velikega snega posledica — je slabo vplivalo na ljudsko zdravje in pojavila se je pri ljudih pljučnica v nenavadno velikem številu. Bolniki so ga klicali dan za dnem, podnevi in počni. Mati je bila v skrbih zanj, in ni bila zastonj. Ko se je povrnil nekoga jutra iz daljnje podružnice, je tožil, da ga mraz trese, pa upal je, da mu gorak čaj mrzlico prežene — in šel je v šolo.

To pa ni dobro vplivalo na njegovo rahlo zdravje. Hodil, bolje rečeno plazil se je okoli še dva dni, potem se je moral vleciti. Podelili so zdravnika iz mesta. Prepovedal je vsako delo, določil hrano, zapovedal postelj, da ne prisneše še vročinska — to so bile njegove zadnje besede. Za prihodnjo nedeljo je moral priti že namestnik iz samostana. Bolezni je postala hujša. Ko je ljudstvo izvedelo, tedaj je bilo v skrbih za gospoda. Molilo se je veliko zanj, posebno iz src nedolžne šolske mladine. Nič

je zdaj nemška liegemonija v Avstriji in zakaj je izginila? Zato, ker ne morejo opustiti nemogočih sanjarij, ker so precenjevali svojo moč in izrabili moči s strankarskimi boji. Pazimo, da se tudi nam tako ne zgodi. Mažarsko stališče na Ogrskem je močnejše kakor nemško v Avstriji, a obdajajo nas sovražniki, ki zbirajo moči proti nam, ki podlagajo podkope in skušajo izrabiti našo nedelavnost. Okolo nas se strnujejo svetovno zgodovinski tok. Paziti moramo, da nas ne pomedo s toriča zgodovine!

NAD VSE KRITIČEN POLOŽAJ NA BALKANU.

Iz Pariza poroča »Lokalanzeiger«: Pariški politički krogi sodijo, da se spravna pogajanja med Avstrijo in Rusijo izjalovila in da je postal zato položaj na Balkanu kritičen.

Vojni sporazum med Rusijo in Bolgarijo je gotova stvar. Rusija se je zavezala, da bo branila Bolgarijo v slučaju njenje vojne s Turčijo. Rusija bo v tem slučaju povečala svoje čete ob rusko-rumunski meji.

JAPONSKA SE OBOROŽUJE V KOREJI.

Harbin, 6. marca. Japonska prizuje činkajsko luko v vojno luko. Za ta strošek je določenih 10 milijonov.

Dnevne novice.

+ Trgovinski minister je potrdil izvolitev Josipa Lenarčiča za predsednika in Ivana Kregarja za podpredsednika za leto 1910 v trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani.

+ Liberalnim »rodoljubom«. Liberalci sklicujejo manifestacijski shod za Ciril-Metodovo družbo. Seveda jim bo takrat narodnost kapala iz vseh špranj telesa in duše jim bodo plavale po samih oceanih »narodne ogorčenosti«. Enega vprašanja pa se bodo skrbno ogibali: Ali je narodnost, ki so jo liberalci zdaj v Ciril-Metodovi družbi v zakup vzeli, katoliška ali je liberalna, zakaj narodnosti brez barve ni. Pa bodo slovensko oznanjali, da se po družbinih Solah uči verskonaravno, povedali pa ne bodo, da je to le figovo pero, s katerim se hoče prikriti liberalizem, ki se ga pod družbino firmo vtihotaplja, kjer se le more. Zamolčali bodo, da so izvestni narodnjakarji storili največji narodni greh, ki ga more sploh Slovenec storiti, da so napravili razdor med koroškimi Slovinci in da so propagatorji ciril-metodovskega podružništva v Korotanu obenem prvi stebri liberalizma, ki ga razširjajo z znamenjem cirilmotstva na čelu. Tudi ne bodo o tem govorili, kako voditelji družbe potom »Prosvete« Koroško preplavljajo z liberalnimi časopisi in s »Svobodno Mislijo«, ki je najboljše sredstvo za brezdomovinstvo. Pač pa bodo zatrjevali, da pošiljajo na mejo molitvenike, da se tako ne zamejijo ne Bogu ne vragu. »Edinost« je zadnjič v nekem velichinavskem članku v obrambo družbe naravnost pisala, da je družba ultrakatoliška in da je za Slovence katolicizem istoveten z narodnostjo, da stoji družba na stališču, da brez katoliške vere za Slovence sploh ne more biti prave narodnosti. Na manifestačnem shodu pa si tega ne bodo upali povedati, da se ne zamerijo — sami sebi! Kaj bolj nedoslednega si je pač težko misliti. Po manifestačnem shodu bo javnost prav tako na nejasnem, kakor prej, jasno pa bo vsakomur,

kdo pošteno misli: da si Ciril-Metodova družba v liberalnih rokah ne upa razobesiti na krov nobene zastave! Taki organizaciji pa slovensko ljudstvo ne bo zaupalo svoje sreče!

+ »Stražak«, glasilo štajerskih Slovencev, prav tako kakor »Slovenec« in »Mir« obsoja delovanje Ciril-Metodove družbe pod sedanjim vodstvom, ki propagira liberalizem. To omenjam zato, da liberalci ne bodo vpili, da smo mi z »Mirom« osamljeni. Saj niso vsi ljudje tako slepi kakor liberalni backi!

+ Iz finančnega nadzorništva v Gorici. Pri finančnem nadzorništvu v Gorici vladajo čudne razmere; posebno čudne so razmere tu v narodnem oziru. Že doslej so bili uradniki večinoma Lahi. Vodja finančnega nadzorništva je bil finančni svetnik dr. Maksimilijan Visconti, ki pa je sedaj premeščen v Trst. Ta mož, ki je bil Lah, slovenščine ni bil zmožen. Na njegovo mesto pride finančni tajnik Dalla Rosa, tirolski Lah, ki zna le nemško in laško. Poleg tega je še finančni koncipist dr. Milocco, ki zna zopet le laško in nemško. In vendar imamo dosti slovenskih finančnih uradnikov. N. pr. naj omenimo finančnega svetnika Hilarija Vodopivca, fin. svetnika Alojzija Goljevščeka v Trstu, fin. tajnika dr. Fr. Dorčiča v Pazinu, fin. tajnika Bevka v Trstu, finančnega tajnika v Sežani Ivana Macaka in fin. tajnika Fr. Gabrijevčič v Trstu. Torej slovenskih uradnikov ne manjka! In prav zato je nečuveno, da prihajajo v Gorico k finančnemu nadzorništvu, kjer imajo po veliki večini opravila s slovenskimi strankami, le laški uradniki, ki slovenščine prav nič ne razumejo. Prišli smo pri goriškem inšpektoratu že tako daleč, da je izmed vsega objava zmožen slovenščine le resicijent Köstl. Kako dolgo bo finančna uprava še zapostavlja v c. kr. uradih — slovenščino?

+ Predavanja na Goriškem. V nedeljo je v Dornbergu predaval dr. Breclj o jetiki ter nato razlagal vzroke vinske krize. Poslušalcev nabito polno. — V St. Ferjanu je v nedeljo popoldne predaval s pomočjo skiptiških slik zastopnik S. K. S. Z. iz Gorice o Bosni in Hercegovini. — Prihodnjo sredo, 9. t. m., ob 8. zvečer bo v »Centraluk« v Gorici predaval Fr. Kremžar o dr. Luegerju in njegovem delu.

+ Preiskava v aferi Marijanovič-Hofrichter. Iz Zagreba se nam poroča 8. t. m.: Policijska preiskava proti aretovani pustolovki Marijanovič je končana. Glede na zaslisanje Marijanovičeve se poroča od strani policije sledi: Ga. Marijanovič se je intenzivno bavila s tem, da si preskrbi strup, ki si ga je znala tudi pridobiti. Kmalu potem, ko je dobila strup, je umrl stotnik generalnega štaba Mader vsled zstrupljenja s ciankalijem. Vzbudila se je v njej vest ter se je živahn zanimala za usodo aretovanega nadporečnika Hofrichterja. Pojavila se je v njej slutnja, da je mogoče direktno ali indirektno, mogoče celo nevede preskrbel strup za kak skrivosten namen. Marijanovičeva je hotela iti k stotniku auditorju, da bi se informirala o stvari. Na pragu pri auditorju pa je izgubila pogum in se je vrnila. Ko je pozneje videla, da se bo Hofrichterjeva afera dalje časa vlekla, se je vzbudila v njej zopet vest in misel, da se ji končno vendar nudi prilika, da »postane slavna«. Histerična pustolovkinja je sto-

tudi iz sosednje občine ter hvalili gospoda.

Med tem časom je oskrboval župnijo sosednji gospod. Ljudje so se kmalu privadiili. Mati ranjkega gospoda se je preselila k neki svoji priateljici ter živelva ob skromni svoji pokojnini. Srce ji je trgala žalost, ko so prodajali na drobno gospodovo opravo. Postavila je svojemu sinu skromen spomenik, vsak dan šla v cerkev in hodila molit na njegov grob.

Cas je hitro potekal. Prišel je drug gospod in ljudje so kmalu pozabili prejšnjega.

Niso pretekla tri leta, pa je šla z njim še mati gospodova v večnost. Zelela je bila pokopana biti poleg svojega sina, pa ni ji bilo mogoče ustreči. Odslej naprej je bil grob gospodov pozabljen, zapuščen. —

Ko so oznanili vsako leto obletnico po ranjku gospodu, ni bilo več ljudi v cerkvi, kakor druge dni in tudi tistih revežev ni bilo, ki so prišli ob osmini.

Njegov grob je bil pozabljen in le ob nedeljah in praznikih si je ob robu groba obrisala svoje čevlje kaka starženica na travi, ki je bujno rastla na njem ...

Tako je šlo v duhu mimo mene njegovo življenje in zelo se mi je, da bo temu življenju še marsikako drugo enako ...

rila vse korake, da bi prišla v zvezo s Hofrichterjevo afero, ne da bi resno prišla v zapletljaje s sodišči. Pri policijski preiskavi v Zagrebu se ni dgnalo ničesar, da bi bila Marijanovičeva v zvezi s Hofrichterjevo afero. Marijanovičeva si je sicer v Zagrebu znala preskrbeti razne količine strupa, o katerem pa se ne ve, kam je prešel. Posamezne množine strupa se je sicer Marijanovičevi odvzelo, tako v Pasteurjevem zavodu v Budimpešti in od nekega gotovega Szomossyja. »Stari mož na Dunaju, kateremu je Marijanovičeva dajala strup za dobro plačilo, pa bržkone ne eksistira in je samo od Marijanovičeve izmišljena oseba. Polnoma pojasnjene vendar izjave Marijanovičeve še vedno niso. Z ozirom na to, da je bil nadporočnik Hofrichter aretovan zaradi zastrupljenja samo vsled domnevanih, na drugi strani pa si je znala Marijanovičeva preskrbeti strup, o katerem se doslej še ne ve, kam je prišel, je tozadenvna nadaljnja preiskava nujno potrebna.

— **Slov. katol. akadem. društvo »Danica« na Dunaju** priredi v četrtek, 10. t. m., slavnosten večer na čast na novo vspredjetima častnima članoma gg. dr. Iv. Šusteršiču in dr. Ign. Žitniku. Slavnostni večer se vrši v veliki dvorani restavracije Trötter (»Zum Magistrat«). Začetek ob pol 8. uri zvečer.

— **Slovenec umrl v Ameriki.** Počela se iz Jolija: Umrl je dne 10. februarja rojak Ivan Movrin, star okoli 38 let, doma iz dragatuške fare na Dolenskem, kjer zapušča mater in nekaj sester.

— **Slovenec ponesrečil v ameriškem rudniku.** Iz Jolija se piše: Smrtno se je ponesrečil rojak Franc Sterniša 10. februarja v South Wilmingtonu. Brzjavka z dne 11. pr. m. poroča: V deloma zgoreli obleki je bil včeraj najden mrtev v rudniku št. 3 Wilmington Star Coal Company Franc Sterniša, star 45 let. Bržkone je umrl za srčno hibo in se je njegova obleka začgala ob njegovi svetilki. Navadno delata po dva premogarja v enem hodniku, ampak včeraj je Sternišev drug izostal. Delavci v sosednjih hodnikih so zavonjali dim kakor od gorečih cunj. Zaklicali so osamljenemu premogarju, naj pogasi cunje, pa odgovora ni bilo. Ko so šli pogledati, so našli Sternišo mrtvega in njegovo obleko gorečo.

— **Izgubila se je Frančiška Rejc,** žena ruderja Andreja Rejc, stanuječe v Idriji h. t. 115. Od ponedeljka, dne 28. februarja, zvečer je izginila. Rojena je bila 3. decembra 1866. Orožniki marljivo poizvedujejo za izginolo. — Danes nam o tem brzjavljajo iz Idrije: Pogrešana Rejc danes najdena mrtva med drvi na Lenstalu. Mogoče se je izvršil zločin.

— **Umrl je v Šmartnem pri Litiji** g. Alojzij Mandelj, posestnik in kovački mojster, star 40 let.

— **Umrla je včeraj na Kopanju,** železniška postaja Predole, gospa Uršula Zalokar, roj. Žitko, soprga ondotnega organista. Pokojna je bila nad 40 let izborna cerkvena pevka, znana daleč naokrog. Bodи blagi gospoj ohranjen blag spomin!

— **Čudovit dogodek v mačjem rodu.** K tako naslovjeni zanimivi notici iz dolenskega Št. Jerneja v št. 51. vam naj omenim drug dogodek iz mačjega življenja, ki istotako priča o posebnih inteligenci nekaterih zastopnic tega rodu. V prijaznem trgu S. ob Savi so v neki hiši imeli mačko. Ko je svoje mladične odredila ter jih »za življenje« pripravila, je enega za drugim peljala v razne sosedne hiše, pri katerih še niso imeli mačke, jim dala seveda vsem lepe nauke, naposled pa vsakega s svojo tačko pošteno naklestila, češ: da se mi kje ne povrneš in ne zapustiš službe! In otroci so jo zvesto ubogali ter ostali v dotednih hišah, kamor jih je mati od časa do časa prišla obiskat ter se prepričat o njihovem »poštenju«.

Štajerske novice.

— **Občinske volitve** se bodo vrstile v bližnjem času v važnih obmejnih občinah v Polički Vasi pri Jarenini, na Pesnici in Sv. Jakobu v Slov. Goricah. Edino Polička Vas je dosedaj v naših rokah. Pozor!

— **Brežice.** Stari nemškatarski železniški odbor v Brežicah trasira zdaj progo Rogatec-Novo mesto. Ob tej prilnosti pa ti ljudje na razne načine begajo ljudstvo ter navajajo vodo na svoj mlin. Med drugim je uslužbenec nekega graškega inženirja ljudem v neki naši občini razlagal, da se ta dela vrše v imenu novega, to je slovenskega železniškega odbora.

— **Radi detomora** je bila obsojena pred mariborskimi porotniki na tri in polletno ječo 31 let stara dekla Marija Serdinšček.

— **Š Smrt na sprehodu.** Kap je zadela vpojenega davčnega upravitelja Zigrosserja v Ljutomeru. Bil je že 87 let star. Odpravil se je ravno s hčerjo na sprehod, ko ga je nenadoma zadela kap in se je zgrudil mrtev na tla. Zigrosser je bival 42 let v Ljutomeru ter je bil zvesta opora nemškutarjev.

— **Š Tele s pasjo glavo.** V mariborski mestni klavnicni so zaklali zadnji petek tele, ki je bilo pač redka abnormiteta. Bilo je pet tednov staro in je imelo glavo tako zraščeno, da je bila na las podobna pasji (od bulldoga). Vsled čudno vzraščene glave je bila tudi prehrambna zelo težka in je živil v rasti zelo zaostala. Tele so pripeljali iz Slovenskih goric.

— **Umrla** je včeraj v Celju šolska sestra Marija Damjana Cikolnik, rojena 20. oktobra 1886 v Šmartnem pri Velikovcu. — Umrla je 18letna gospodična Marcelina Ropas, iz dobro znane narodne obitelji v Celju.

Ljubljanske novice.

— **Ij Javno predavanje** g. dr. J. Mala, asistenta deželnega muzeja, bo danes točno ob pol 8. uri zvečer v S. K. S. Z.

— **Ij Odlikovanje.** Cesar je imenoval zgodovinarja in pisatelja Petra pl. Radiča v Ljubljani za cesarskega svetnika. Zasluzenemu možu na polju našega domovoznanstva čestitamo!

— **Ij Društvo slovenskih profesorjev** je imelo v soboto, 5. t. m., svoj prijateljski sestanek, kjer je referiral tov. Južnič o Lehmannovem sestavku: »Die Bewegungsfreiheit auf der Oberstufe der höheren Schulen«. Referatu samemu in živahnih debati o tem sestavku bi bilo povzeti sledeče: Prosto gibanje v posameznih predmetih je le teoretično, neizvedljivo in bi bilo mladini v kvar; dijak si mora pridobiti o vsakem predmetu toliko splošnega znanja, da je vobče zrel za vsečilišče, ni pa srednja šola za to tu, da bi pripravila dijaka le za eno posamezno stroko, ki bi mu raveno najbolj ugajala, najmanj pa gre zahtevati, da bi se trudila z vsakim polnoma nezmožnim dijakom in ga takorekoč porivala naprej; treba je torej neke vsaj srednje nadarjenosti za srednješolca. O zistematičnem ločenju učencev v dobre in slabe, kakor razpravlja o tem omenjeni sestavec, ni govor pri naših razmerah, pač pa v resnici dela vsak učitelj razloček glede zahtev, ki jih stavi dobremu ali slabšemu nadarjenemu učencu. Najuspešneje pa pridejo učitelji do metodičnega poučevanja potom skupnih pogovorov posameznih učiteljev za eno stroko, celega učiteljskega zebra in medsebojno enakih zavodov. Ker se sproži v takih pogovorih marsikatera dobra misel, ki je povsem izvedljiva, se sklene, da slovensko profesorsko društvo priredi redne sestanke, na katerih se bode govorilo o različnih predmetih in h katerim se vabijo vsi gg. tovariši, da se jih v mnogobrojnom številu udeleže.

— **Ij Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.** Št. 118/pr. V Ljubljani, dn. 27. svečana 1910. Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani. Sklicuje se na § 19. zakona z dn. 17. decembra 1862, drž. zak. št. 6 ex 1863, prosim glede na ljubljansko notico, priobčeno pod naslovom »Slovenčevi uspehi« v 41. številki »Slovenca« z dne 21. t. m., da priobčite ta-le uradni popravek:

— Ni res, da se je z ozirom na »Slovenčev« ponovno dreganje naročilo ljubljanskemu stavbnemu uradu, izdelati potrebne načrte za delavske hiše; res pa je, da mestni magistrat nikakega dreganja potreboval ni, kajti takoj, ko je bilo jasno, da mestna občina dobi za gradnjo v seji dne 28. maja 1907 sklenjenih delavskih hiš potrebno posojilo 200.000 K, naročil sem in sicer dne 4. januarja 1909 pod št. 390 gospodu arhitektu Cirilu Kochu, da izgotovi načrte. — Ni res, da se je najmerodajnejša magistratna gospoda pričela ozirati na Vaše kritike, res pa je, da napiadi ne pomenjajo še kritik.

Zupan: Ivan Hribar.

— **Ij Razglednice z najnovejšo sliko dr. Karola Luegerja** prodaja prodajalnica »Katal. tiskovnega društva« v Kopitarjevih ulicah v Ljubljani.

— **Ij Na vseslovenskem zdravniškem shodu,** ki se vrši dne 16. t. m., v Ljubljani, se bodo v prvič k skupnemu posvetovanju zbrali vsi slovenski zdravniki. »Društvo zdravnikov na Kranjskem«, v katerega rokah so predpriprave, razposlalo je vabilo za vsako kronovino po enemu poverjeniku. Sicer se pa vabilo z natančnim dnevnim redem objavi še po vseh slovenskih listih. Nekatere skupine in mnogi posamezni zdravniki so že priglasili svojo udeležbo. Ker se isti dan popoldne vrši v Ljubljani zborovanje »proste organizacije okrožnih zdravnikov na Kranjskem« in se ti vsi udeležbe shoda, obeta postati ta jako živahen.

— **Ij Pogačar na ropu v Spodnji Sisi?** Franc Bizjan, posestnik v Spod. Sisi, je šel v nedeljo po noči ob 11. uri iz Kerščeve gostilne. Ustavi ga mlad človek, precej visoke rasti, z malimi črnimi brki, ter mu reče, naj plača za pol litra vina. »Dobro,« pravi Bizjan, »pojdova h Keršču ali pa v gostilno Reininghaus.« »Saj nimam denarja,« mu nato reče neznanec. Bizjan mu pa pokaže svojo listnico, v kateri je imel shranjen svoj papirnat denar. V tem trenotku pa hoče neznanec iztrgati iz rok Bizjanu listnico, kar se mu pa ni posrečilo. Bizjan je zavril: »Tebe pa poznam, ti si Pogačar!«, nakar je neznanec tekel proti Koslerjevemu zidu in izginil v gozdu. — Orožniki, ki so bili o tem takoj obveščeni, so zasledovali storilca.

— **Ij Staro grobišče v Štefanji vasi** so odkrili na vrtu g. Fr. Lisjaka, dolgo približno 80 metrov. V grobišču so človeške lobanje, ki so deloma že strohjene, deloma na ilovnatih zemljih pa še precej dobro ohranjene. Doslej so odkopali 42 glav, pa jih mora biti gotovo še več. V nedeljo so jih sicer gledavci mnogo porušili. Glave so vse obrnjene z obrazom v zemljo. Iz katere dobe so te lobanje, se ne more določiti, ker doslej se še ni našlo nobenih drugih znakov. Dobro bi bilo, če bi se strokovnjaki zvezli za stvar.

— **Gospa Borštnik Zvonarjeva** bo gostovala na hrvaškem narodnem gledališču v Przybyoszewskyjevi igri »Zlato runo«.

— **Ij Koncert »Glasbene Matice«.** Sinoči se je vršila generalna skušnja. Vse skladbe so na poslušalce napravile najmogočnejši utisek. Skladbe so idealno-lepe, polne krasot duhovitostij in srčnih čustvovanj. Slovenci smemo ponosni biti na naša nova izvirna dela, ki niso samo po našem merilu sojena izvrstno, temveč so absolutne vrednosti v splošni svetovni glasbeni literaturi! Učinek Sattnerjeve »Jeftejeve prisegе je naravnost velikanski, pretresljiv, do solz gine! Takega muzikalnega dela Slovenci še nismo imeli, odkar obstojimo! Zbor, orkester in basovski solist imajo prekrasne naloge; — in kako poje naš veliki umetnik gospod Betetto ulogo Jefteja! To je pretresljivo, do srca segajoče! To je višek umetnosti! Oba sodelujoča umetnika pevca gospoda Betetto in Levar sta namreč že včeraj dospela z Dunaja in sta pri skušnji sodelovala. Gospod Levar, nova slovenska opera moč, mlad izborni pevec, baritonist s prekrasnim glasom si je za svoj samostojen nastop si je zbral kot polnoma dozorel umetnik najdozorenejše skladbe svetovne glasbene genialnosti, »štiri resne speve« Brahmsove! Te skladbe uživajo veliko svetovno slavo, spadajo k najglobokejšem zamišljenim skladbam svetovne literature; Brahms jih je zložil kot zadnje skladbe pred svojo smrto; ko je čutil, da se mu bliža smrt, uglasbil je štiri globoke misli iz bukev prerokov. — Skladbe zahtevajo pevca umetnika, mojstra z velikim glasom, velikanskim obsegom in divno vnesenim predavanjem. Take skladbe morejo peti le veliki mojstri. V Evropi in Ameriki te skladbe pojo le najboljši basisti in največji dozoreli umetniki! In tak je naš Betetto! — Jutri pohitimo v naš, domać, lep koncert!

— **Ij Surovo postopanje vojakov z našimi okoličani.** Danes zjutraj je koralala ena stotinja vojakov tukajšnjega pešpolka štev. 27 kralj Belgijev po Sodni ulici, in ker je stal voziček (mlekarški) Rozine Bitenc iz Št. Vida tik ob trotoarju na cesti, ga je eden izmed teh vojakov prevrnil na trotoar, čemur je sledil velikanski smeh in krohot te koralajoče stotnije. Mlekarica ni sicer imela veliko škode, ker je slučajno imela samo močne posode na vozičku, v drugem slučaju bi bila občutno oškodovana. Omenimo, da je podčastnik te stotnje prišel nazaj in z mlekarico napravil zapisnik. Stvar mora priti na najkompetentnejša mesta, da se pouči merodajni krogi, kako postopajo izvestni vojaki celo v službi.

— **Ij Umrla** je gospa Marija Juliani, rojena Alič, vdova c. kr. kanclerista okrajnega glavarstva.

Naročajte „Slovenca“

Telefonska in brzojavna poročila.

LUEGER V SMRTNEM BOJU.

Dunaj, 8. marca. Lueger leži v agoni. Čutila in zavest so zmotena; bolnik se nahaja v takozvani mračnjavi in reagira samo na glasno nagovaranje, in sicer dela znamenja. Moči rapidno pešajo in je zdaj pričakovati konca v kratkem. Bulletin kaže 36 stopinj temperature, žila pa haja 84 in je zelo slab, delovanje obisti pojema, dihanje je pojemanjoče in neenakomerno, čutila mračna. Po noči je bolnik mirno spal, jedi ni izbljuval, pač pa je večkrat nastopilo ihtjenje. Oslabelost je skrajna. Bolnik leži mirno, usta so zaprta, obraz je pokojen, drugače pa strašno izhujšan.

SLOVENCI PROTI NOVEMU DAVKU NA VINO.

Dunaj, 8. marca. V današnji seji državnega zbora je zbornica pričela s prvim čitanjem vladnih finančnih predlog. Dr. Korošec je v imenu S. L. S. odločno govoril proti novemu davku na vino, ki bi bil smrtni udarec posebno za male vinogradnike. Slovenci bodo odločno nastopili proti novemu davku na vino.

NOV DRŽAVNI DOLG.

Dunaj, 8. marca. V današnji seji državnega zbora je predložil finančni minister predlog za najetje državnega dolga v znesku 181 milijonov krov.

HOFRICHTERJEVA KRIVDA POPOLNA DOKAZANA.

Dunaj, 8. marca. Današnji listi javljajo sledete: Nobenega dvoma ni več, da je krivda nadporočnika Hofrichterja popolnoma dokazana, ker se je oblast posrečilo izpolniti zadnjo vrzel, ki se je v vrsti dokazov zoper njega nahajala. Posrečilo se je namreč izvedeti, kje je Hofrichter dobil strup, ki ga je v pismih razposlal na častnike generalnega štaba in ki je umoril stotnika Manderja. V enem tistih pisem, ki jih je Hofrichter izkušal iz zapora poslati svojim sorodnikom, ki so pa padla v roke oblastem, je namreč bilo zapisano: »W. A. in F. ne sme na noben način nič izpovedati.« Oblast je ugibala te črke in prišla do tega, da je W. A. v F. Hofrichterjev stric Wilhelm Appel v Freudenthalu v Šleziji. Oblast je preiskala knjigo lekarnarjevo, kjer je zaznamovana zaloga in promet strupa ter je našla primanjkljaj, ki ga lekarnar ni mogel pojasnit. Temu se pridružuje dejstvo, da Hofrichterjeva žena ni mogla pred stotnikom-avditorjem Kunzem vzdružati trditve, da je njen mož škatlj, v katerih je bil strup, uporabljal za šivalni necessaire. Tudi ostala pisma, ki dokazujojo, da je Hofrichter iz zapora v hotel vplivali na izpovedi sorodnikov, potrjujejo glavno obtežilno dejstvo.

Dunaj, 8. marca. Ni izključeno, da bodo vnovič preiskali Hofrichterjevo duševno zdravje. V tem oziru ni izključeno, da se zadeva ne zavleče in da se razprava ne bo vršila še meseca marca, ampak pozneje.

STAVKA RADI ODPUŠČENIH DELAVEV.

Falknov, 8. marca. V nedeljo je bil tu shod rudarjev, na katerem je govoril posl. Stark o odpustitvi številnih rudarjev od strani rudniške uprave. Sklilna se je resolucija, v kateri se pozivlja upravo, da sprejme odpuščene delavce zopet nazaj, sicer začne stavki vse rudniško delavstvo.

v nedeljo prišel domov, je bila stara žena zopet pijana in manjkal je večji denarni znesek, ki ga je dal sin spraviti materi. V razburjenju je sin strejal nanjo, potem pa se je sam javil policiji.

UPOR V JETNIŠNICI.

Madrid, 8. marca. 40 kaznjencev je napadlo v nedeljo stražniško osebo v trdnjavski jedi v Kartageni. Jetniki so zvezali jetniške paznike in pobegnili na streho jetnišnice, kjer pa so jih kmalu zapazili. Artiljerija je oddala nekaj ostrih strelov čez strehe proti kaznjencem, ki so kmalu prosili milosti. Ubegle jetnike so odpeljali v ječe nazaj. Vsled granatnih drobcev jih je bilo več težko ranjenih.

Po prestanih ošpicah

je SCOTT-ova emulzija najzanesljivejše sredstvo, da se izognemo resnim boleznim. Kdor prvič poskusi **Scott-ovo emulzijo**, se začudi, kako naglo more obnoviti izgubljene moći. Dober sloves, ki ga povsod vživa

Scott-ova emulzija

temelji poglavito na čistoti in izbornosti vseh njenih snovi.

Celo na najbolj občutljiv želodec in še tako oslabel organizem najugodnejše vpliva 2615

Scott-ova emulzija.

Le Scott-ova emulzija je prava in neprekosnava vzor-emulzija.

Cena izvirni steklenici 2 R 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

Meteorologično poročilo.

Vrhina n. morjem 306.2 m., sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pedavina v 24 urah v mm
7. 9. zveč.	741.7	5.8	brezvetr.	jasno		
7. zjutr.	743.2	-1.0	sl. szab.	miglia	0.0	
8. 2. pop.	742.2	11.1	sl. jug	del. obl.		

Srednja včerajšnja temp. 4.9°, norm. 2.2°.

Zahvala.

Za obilne dokaze sočutja med boleznično in ob smrti dragega nam, sedaj v Bogu počivajočega rajnika, gospoda

Friderika Kinkel-na krojača

se prisrčno zahvaljujemo preč, duhovščini, darovateljem krasnega venca, gg. stanovskim tovaršem rajnikega, kakor tudi za obilno spremstvo k zadnjemu počitku.

Ljubljana, 7. marca 1910.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse dokaze sožalja in za časteče spremstvo na zadnjem potu naše dobre matere

Ursule Kajdiž

izrekajo najsrčnejšo zahvalo
žalujoči ostali.

Ljubljana, 8. marca 1910.

Puškarski učenec

Iz postene hiše, ki zna tudi nekaj nemški, se takoj sprejme pri g. Karoln Čutič, puškarju v Mariboru, Grajska ulica st. 18. 623 3-1

Hotel „Union“ The Royal Bio

Samo še kratek čas.
Danes zvečer ob 8. uri
velika predstava.

Jutri, v sredo, ni predstave.
V četrtek popolnoma nov
krasen spored.

647

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Knjigoveznica „Katol. fisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.

Specijalisteta: črtanje poslovnih knjig za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.
Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Trgovina z vinom, žganjem in poljskimi pridelki išče

potnike

za Kranjsko, Štajersko in Korosko. Samo prve moči naj vpošljejo svoje ponudbe s zahtevo plače do 16. t. m. na 620 upravo »Slovenca«. 3-1

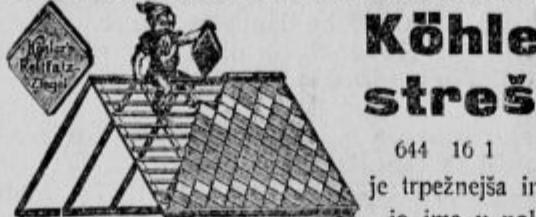
512
Sukneno in moderno blago za moške obleke v največji izbiri priporoča po ugodni ceni
R. Miklauc
Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5.
Obstoječi tiskarjev tiskarjev čez 40 let!

Lepo posestvo

dobro uro od Maribora, obstoječe iz 62 oralov in sicer: 7 oralov deloma novonasajenega vinograda, 15 oralov njiv, 20 oralov košnje in 20 oralov gojzda; poslopja zidana, hlevi obokani. Proda se z vsemi pritiklinami pod ugodnimi pogoji zavoljo družinskih razmer. Agenti izključeni. Natančneje pri lastniku

641 3 1 Ivan Nerat,
Rošpah, p. Pesnica (Štajersko).

Varstvena znamka.

IVAN JELACIN, LJUBLJANA

Zahvaljujete cenik!

Ravnostam vedno velika zaloga Portland-cementata.

644 16 1 zarezo in brez zareze

je trpežnejša in cenejša kot vsaka druga opeka. — V zalogi

jo ima v poljubnih množinah izdelovalatelj

531 10-1

Tubuli fumales :: cum herba Cannabis indica dosim

Sig. cigarete iz indijske konoplje.

S tem receptom se dobri v vsaki lekarni le proti zdravniškemu

predpisu, škatljica po 1 krono.

Obenem so sredstvo proti astmi, učinkujejo pomirjevalno in boli

lajšujoče na sopilne organe.

Edini izdelovatelj

Ivan Nerat,

Rošpah, p. Pesnica (Štajersko).

531 10-1

Köhlerjeva cementna strešna opeka

zarezo in brez zareze

je trpežnejša in cenejša kot vsaka druga opeka. — V zalogi

jo ima v poljubnih množinah izdelovalatelj

531 10-1

IVAN JELACIN, LJUBLJANA

Zahvaljujete cenik!

Ravnostam vedno velika zaloga Portland-cementata.

644 16 1 zarezo in brez zareze

je trpežnejša in cenejša kot vsaka druga opeka. — V zalogi

jo ima v poljubnih množinah izdelovalatelj

531 10-1

Tubuli fumales :: cum herba Cannabis indica dosim

Sig. cigarete iz indijske konoplje.

S tem receptom se dobri v vsaki lekarni le proti zdravniškemu

predpisu, škatljica po 1 krono.

Obenem so sredstvo proti astmi, učinkujejo pomirjevalno in boli

lajšujoče na sopilne organe.

Edini izdelovatelj

Ivan Nerat,

Rošpah, p. Pesnica (Štajersko).

531 10-1

Tubuli fumales :: cum herba Cannabis indica dosim

Sig. cigarete iz indijske konoplje.

S tem receptom se dobri v vsaki lekarni le proti zdravniškemu

predpisu, škatljica po 1 krono.

Obenem so sredstvo proti astmi, učinkujejo pomirjevalno in boli

lajšujoče na sopilne organe.

Edini izdelovatelj

Ivan Nerat,

Rošpah, p. Pesnica (Štajersko).

531 10-1

Tubuli fumales :: cum herba Cannabis indica dosim

Sig. cigarete iz indijske konoplje.

S tem receptom se dobri v vsaki lekarni le proti zdravniškemu

predpisu, škatljica po 1 krono.

Obenem so sredstvo proti astmi, učinkujejo pomirjevalno in boli

lajšujoče na sopilne organe.

Edini izdelovatelj

Ivan Nerat,

Rošpah, p. Pesnica (Štajersko).

531 10-1

Tubuli fumales :: cum herba Cannabis indica dosim

Sig. cigarete iz indijske konoplje.

S tem receptom se dobri v vsaki lekarni le proti zdravniškemu

predpisu, škatljica po 1 krono.

Obenem so sredstvo proti astmi, učinkujejo pomirjevalno in boli

lajšujoče na sopilne organe.

Edini izdelovatelj

Ivan Nerat,

Rošpah, p. Pesnica (Štajersko).

531 10-1

Tubuli fumales :: cum herba Cannabis indica dosim

Sig. cigarete iz indijske konoplje.

S tem receptom se dobri v vsaki lekarni le proti zdravniškemu

predpisu, škatljica po 1 krono.

Obenem so sredstvo proti astmi, učinkujejo pomirjevalno in boli

lajšujoče na sopilne organe.

Edini izdelovatelj

Ivan Nerat,

Rošpah, p. Pesnica (Štajersko).

531 10-1

Tubuli fumales :: cum herba Cannabis indica dosim

Sig. cigarete iz indijske konoplje.

S tem receptom se dobri v vsaki lekarni le proti zdravniškemu

predpisu, škatljica po 1 krono.

Obenem so sredstvo proti astmi, učinkujejo pomirjevalno in boli

lajšujoče na sopilne organe.

Edini izdelovatelj

Ivan Nerat,